

DEU ANYS DESPRÉS DE LA CRISI: L'ENTRADA DE L'EDUCACIÓ FINANCERA A LES ESCOLES DE CATALUNYA (EFEC)

No a la dictadura financera!

POSEM LES FINANCES AL SERVEI DE LES PERSONES I EL PLANETA!

WWW.CHANGEFINANCE.ORG

El 15 de setembre, coincidint amb el desè aniversari de la caiguda de Lehman Brothers, les diferents entitats, moviments socials, sindicats i organitzacions polítiques que impulsen la campanya «10 anys de la crisi estafa» van realitzar accions descentralitzades arreu del continent europeu per denunciar els efectes negatius de la crisi que va començar aleshores.

Deu anys després d'aquell fracàs sistèmic, les empreses financeres continuen funcionant sense control. Mentrestant, han anat desenvolupant estratègies per «netejar-se la cara» davant la retallada de drets que va suposar el rescat de la banca. Actualment, la ciutadania continua pagant-ne un preu considerable amb la pèrdua de drets a prestacions d'atur decents, a una pensió digna, a una sanitat universal o a un habitatge. A més, les retallades que va patir el sector educatiu tampoc no s'han revertit.

Malgrat les fortes crítiques a la ideologia del lliure mercat financer expressades per molts col·lectius de

diferents sectors des que va començar la crisi financera, el neoliberalisme continua exercint un fort control sobre les polítiques, normes i institucions financeres i desplega els seus tentacles en tots els àmbits possibles.

10 anys de crisi, 10 anys de retallades en educació

Com altres sectors públics, el sector educatiu ha vist com sistemàticament s'han anat reduint els pressupostos i com han empitjorat les condicions laborals dels treballadors i treballadores, la qual cosa ha afectat la qualitat del servei i, per tant, l'exercici ple del dret dels infants a una educació de qualitat.

Des de 2008 el pressupost en educació ha patit un notable descens (ha arribat a un 2,9% del PIB l'any 2017), malgrat que la LEC (aprovada el 2009) preveia un creixement progressiu de la inversió pública fins a arribar al 6% del PIB.

FEM FORA LA BANCA DE LES ESCOLES

Perquè l'economia som totes i tots,
no volem a la banca fent educació
financera a les escoles.

Digues no a l'EFEC

La política d'ajustos pressupostaris a Catalunya no va dependre només dels efectes de la crisi econòmica (un nivell d'afectació considerable tant a Espanya com a Catalunya, segons dades de l'Anuari 2015), sinó de les decisions polítiques que han acompanyat els pressupostos, ja que a Catalunya s'han aplicat polítiques d'austeritat molt més dures que a d'altres països.

Les condicions laborals dels treballadors de l'ensenyament públic també es van veure afectades els primers anys de crisi, sobretot durant el curs 2012-13, amb l'augment de dues hores lectives, la no substitució de les baixes el primer dia, la retallada salarial i la pèrdua de poder adquisitiu.

Algunes d'aquestes condicions s'han recuperat, com ara una hora lectiva i les substitucions el primer dia, però d'altres s'han fet estructurals (retallada en formació del professorat, disminució dels pressupostos dels centres educatius), i n'hi ha que encara estan sobre la taula i les lluitarem.

Les polítiques d'austeritat han repercutit negativament en les famílies, ja que s'han reduït el nombre de beques, els suports educatius, els diners per a sortides, etc.

Introducció de polítiques neoliberals en el sector educatiu

En definitiva, la crisi ha estat l'excusa per introduir polítiques neoliberals a la nostra societat, i el sector educatiu no se n'ha quedat al marge.

Amb un Estat endeutat a causa dels crèdits sol·licitats per rescatar la banca i un nivell d'atur que durant anys ha superat el 20% de la població activa, l'objectiu principal és la privatització dels serveis públics. D'aquesta manera, si l'Estat traspasa el pagament de la sanitat o l'educació a les famílies, es descarrega d'una part molt important de la seva despesa, i les empreses privades en poden fer un negoci de primer ordre.

En el cas de l'educació ha estat evident que en cap moment s'han reduït els diners destinats a les escoles privades-concertades (sostingudes en gran part per les aportacions familiars). Ans al contrari, els concerts s'han renovat any rere any.

D'altra banda, el Departament d'Educació ha introduït a les escoles un sistema de gestió característic de

l'empresa privada. Aquest sistema ha provocat la competència entre el professorat (per conservar una plaça «a dit») i entre els centres educatius, la qual cosa ha contribuït a augmentar la segregació escolar i ha soscavat el dret dels infants a l'educació.

L'altre tentacle del neoliberalisme aplicat a l'educació és la instrumentalització del currículum; un cas paradigmàtic n'és el conveni del Departament d'Educació i l'Institut d'Estudis Financers que impulsa el programa EFEC (Educació Financera a les Escoles de Catalunya).

Plataforma per una Educació en Economia Crítica (PLEEC)

USTEC-STEs (IAC) va ser una de les organitzacions promotores de la PLEEC, una plataforma de diferents entitats (socials, sindicals, cooperatives...) que ens vam unir per promoure la campanya «Aturem l'EFEC».

La campanya va sortir a la llum pública l'abril de 2016 per denunciar el conveni entre el Departament d'Ensenyament i l'Institut d'Estudis Financers (BBVA, CaixaBank, Banc Sabadell, Santander i Caixa Engin-

yers, amb el suport del Col·legi d'Economistes de Catalunya i l'European Financial Planning Association), que pretén fer arribar, de manera gratuïta, l'educació financera a tots els centres educatius.

L'EFEC compta amb una borsa de voluntaris, treballadors/es de bancs i caixes, jubilats entre d'altres, que ofereixen 5 tallers d'una hora sobre la gestió dels pressupostos personals, la planificació financera i l'estalvi a llarg termini i com endeutar-se amb seny amb productes de crèdit. Així, per exemple, expliquen que per pagar-te els estudis pots demanar un crèdit (pressuposant que la universitat serà cada cop més cara i que, per tant, les persones s'hauran d'endeutar per estudiar), que quan acabis els estudis també hauràs de demanar un crèdit per comprar un vehicle, que quan et casis hauràs de signar una hipoteca per finançar la teva llar, de propietat és clar, i que en complir els 40 hauràs de contractar un pla de pensions i/o una mútua sanitària privada.

Aquest programa, que els mitjans de comunicació i del Departament d'Ensenyament han difós a bastament, és presentat com una oportunitat perquè l'alumnat conegui els termes més comuns sobre finances i consum "intel·ligent". Però lluny de la propaganda i la retòrica amb què s'ofereixen aquests tallers, les persones que els imparteixen presenten el consum i l'endeutament com una pauta de comportament desitjable, i el sistema capitalista com l'únic model econòmic possible, un plantejament que deixa de banda la pluralitat i el pensament crític imprescindible en qualsevol procés educatiu i de desenvolupament personal.

Amb un manifest i 1.700 signatures recollides i amb més de 90 entitats adherides, la PLEEC demanàvem l'aturada definitiva d'aquest programa, posar fi a la presència de l'empresa privada dins els centres públics i que el Departament d'Educació incorporés al currículum ordinari les diferents perspectives econòmiques i financeres, de manera que aquests continguts fossin impartits pels i les docents dels centres educatius.

Fa més de dos anys que lluitem contra l'EFEC i volem dir ben alt que, 10 anys després de l'inici de la crisi i veient que segueixen les retallades, la privatització de l'ensenyament i que la banca encara és present dins les escoles de Catalunya, exigirem al Departament d'Educació la finalització d'aquest programa i farem fora els bancs de les aules una vegada per sempre.

Nou video de la campanya a www.educaciocritica.cat

